

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 314/98
Signatura: bd5ks102

Oblastní pracoviště č. 04
Okresní pracoviště Plzeň-sever

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní umělecká škola Nýřany, Nerudova 440, 330 23 Nýřany
Identifikátor školy:	600 071 553
IZO:	102 328 011
Ředitelka školy:	Vladislava Šrámková
Zřizovatel:	Město Nýřany
Příslušný školský úřad:	Školský úřad Plzeň-sever, U Sv. Rocha 1, 301 64 Plzeň
Termín inspekce:	7., 9. a 10. prosinec 1998
Inspektoři:	Marie Kučerová, Mgr. Jindřich Bešťák, Mgr. Marcela Šimková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů: Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Učební plány pro základní umělecké školy schválené MŠMT ČR pod č.j. 18 418/95-25, učební osnovy pro předměty hudebního, výtvarného a literárně dramatického oboru, rozvrhy hodin, protokoly o postupových zkouškách žáků, výroční zpráva školy za školní rok 1997/98, plán práce školy na školní rok 1998/99

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Základní umělecká škola má pro výuku hudebního, výtvarného a literárně dramatického oboru samostatnou budovu v Nýřanech. V odloučených pracovištích ve Zbůchu a v Městě Touškově jsou třídy v základních školách a v mateřské škole.

V Nýřanech je k dispozici osm tříd a koncertní sálek, ředitelna, sborovna, malá kuchyňka pro učitele a zázemí pro provozní zaměstnance, v suterénním prostoru je umístěna vypalovací pec se stojany pro keramické práce žáků.

Letos již pátým rokem probíhá v dopoledních hodinách ve třech třídách ZUŠ výuka žáků I. stupně ZŠ. Proto byly ve škole postupně provedeny stavební úpravy - vybudovány další šatny, WC, předělána odborná učebna výtvarného oboru (mohl vzniknout velmi malý kabinet a sklad učebních pomůcek). Ředitelna i sborovna slouží v odpoledních hodinách

jako učebny pro individuální výuku hudebního oboru, koncertní sálek je využíván pro souborovou a komorní hru. Ve škole je pouze jeden kabinet, většina učebních pomůcek a také odborná i notová literatura je umístěna ve skříních v jednotlivých třídách. Vzhledem k počtu žáků a realizované výuce jsou ve škole méně příznivé prostorové podmínky.

Škola věnuje velkou péči údržbě a opravám učebních pomůcek i hudebních nástrojů. Je inovováno vnitřní zařízení budovy, nakupován materiál pro výtvarný obor a odborná literatura. Škola je vybavena kvalitní audiotechnikou a dostatečným množstvím dobrých hudebních nástrojů. Některé z nástrojů (zvláště dechové nástroje a akordeony) jsou žákům zapůjčovány.

Materiálně-technické podmínky vzhledem k výchovně-vzdělávacímu programu školy lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

V rozvrhu hodin je dbáno na vhodné zařazování přestávek zejména ve skupinové a kolektivní výuce, je zohledňováno dojíždění žáků. Díky dobrému nástrojovému vybavení nemusí žáci cestovat s těžkými nástroji (např. s akordeony).

Světelné i tepelné podmínky jsou dobré.

Chodby i třídy jsou působivé vkusnou a estetickou výzdobou. Ve škole je udržována vzorná čistota a pořádek.

Akustické podmínky pro nástrojovou výuku v hudebním oboru nejsou ve všech třídách vyhovující. Rušivě působí průzvučnost stěn mezi sousedícími učebnami.

Psychohygienické podmínky školy jsou spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Ve škole působí:

ředitelka	1
pedagogičtí pracovníci	19
provozní zaměstnanci	2

Ve výtvarném a literárně dramatickém oboru pracují učitelé s úplnou pedagogickou a odbornou způsobilostí. V hudebním oboru je kromě hry na kytaru (bez pedagogické a odborné způsobilosti - 4,8% z celkového týdenního počtu hodin) a hry na příčnou flétnu (bez odborné způsobilosti - 1,7% z celkového týdenního počtu hodin) výuka zajištěna rovněž plně pedagogicky i odborně způsobilými učiteli.

Pedagogický sbor je stabilizován.

Personální podmínky mají z hlediska pedagogické a odborné způsobilosti vyučujících výraznou převahu pozitiv.

4 Plnění učebních osnov

Obsah výuky v předmětech hudebního, výtvarného i literárně dramatického oboru se řídí dosud platnými učebními osnovami pro ZUŠ z let 1982-85. Plnění učebních osnov bylo sledováno přímo při výuce a také ze záznamů a hodnocení v protokolech o závěrečných postupových zkouškách žáků.

Všichni žáci školy jsou zařazeni do základního studia a mají pouze nejnižší časovou dotaci uvedenou v učebních plánech ZUŠ schválených MŠMT ČR pod čj. 18 418/95-25. Při přípravě žáků k talentovým zkouškám chybí potřebný časový prostor určený učebními

plány - rozšířená výuka k realizaci požadovaného rozsáhlého studijního materiálu. Vyučující proto věnují žákům ze svého volného času hodiny navíc.

V souladu s učebními osnovami hudebního oboru pracuje ve škole řada komorních souborů různých nástrojových seskupení, jsou realizovány všechny požadované složky nástrojové hry. Ve výtvarném a v literárně dramatickém oboru jsou plněny učební osnovy ve všech předmětech.

Učební osnovy jsou plněny ve všech předmětech hudebního, výtvarného a literárně dramatického oboru.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Výuka ve všech oborech je kvalitně personálně zajištěna. Vyučující postupují ve výuce diferencovaně s ohledem na míru talentu a schopností jednotlivých žáků, vybírají vhodnou literaturu a sledují novinky. Spoluprací učitelů hudebního oboru s plzeňskou konzervatoří jsou vytvářeny kvalitnější podmínky pro rozvoj mimořádně talentovaných žáků.

Hodnocení kvality vyučování vychází z 28 hospitací.

Hra na klavír

Studijní látka je velmi dobře plánována. Vhodným výběrem literatury, fundovanými ukázkami vyučujících a vhodnou motivací jsou žáci vedeni k zájmu o výuku i k samostatné kvalitní domácí přípravě.

Ve sledované výuce byly učitelky trpělivé i důsledné, žáky citlivě hodnotily. Žáci velmi dobře reagovali na jejich pokyny, byli vedeni k pochopení obsahu skladeb a k odpovídající interpretaci. Činnosti v hodinách byly většinou dobře rozloženy, byly zařazovány všechny požadované složky klavírní hry - sólová i čtyřruční hra, elementární improvizace, doprovod. Bylo dbáno na procvičení látky určené pro domácí cvičení.

Sledovanou výuku lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou a nadprůměrnou.

Hra na housle a komorní hra

Studijní látka je plánována v souladu s učebními osnovami. Sledovaná výuka byla charakterizována vlídností učitelky k žákům, trpělivostí a důsledností ve všech částech výuky, jejími výbornými názornými ukázkami. Bylo dbáno na vytváření dobrých nástrojových návyků žáků, intonace a správné sluchové představy byly podporovány fundovaným a citlivým klavírním doprovodem učitelky.

V komorní hře dvou žákyň, která svým obsahem i způsobem výuky přinášela radostný pocit ze společného muzicírování, byly zařazeny skladby různého stylového období.

Výuka hry na housle má výraznou převahu pozitiv.

Hra na zobcovou flétnu

Ve sledované výuce ve dvou třídách byly zaznamenány některé zjevné rozdíly. Jednalo se zejména o úroveň vlastního ovládnutí nástroje učitelem, o využívání zobcové flétny ve výuce pro předehrávání žákům, o způsob a efektivitu seznamování žáka s novou látkou v hodině - zde byly shledány klady i některé nedostatky. Základní nástrojové dovednosti i muzikální schopnosti žáků - především dechové a rytmické návyky, hra z paměti - byly ve všech sledovaných hodinách správně rozvíjeny. Učitelé dobře využívali elementární teoretické znalosti žáků, a to zejména při hře stupnic a akordů. Žáci jsou pravidelně hodnoceni - pochvalně i kriticky (ústně, známkou). Motivace k domácí přípravě mohla být vzhledem k různému věku a individualitám žáků promyšlenější.

Sledovaná výuka hry na zobcovou flétnu měla průměrnou nebo spíše nadprůměrnou úroveň.

Komorní hra zobcových fléten

V souladu s učebními plány je zařazována komorní hra, která zde efektivním způsobem dále rozvíjí nástrojové dovednosti, muzikální schopnosti a zájmy žáků, poskytuje příležitost pro společné hudební zážitky. Plánovaná látka v zásadě odpovídala dosaženému rozvoji nástrojových dovedností žáků. Ve sledované výuce zatím nebyl muzikálně výrazněji vystižen barokní charakter notové předlohy.

Výuka měla spíše nadprůměrnou úroveň.

Hra na klarinet a saxofon

Výuka hry na klarinet měla vysokou odbornou úroveň. Učitel vzorově využíval nástroje, výklad propojoval četnými hudebními ukázkami. Dobře byla rozvíjena kvalita tónu v potřebném nástrojovém rozsahu. Nová látka byla se žákem nacvičena tak, aby dobře pochopil uložený úkol. Učitel vedl žáka ke schopnosti rozumět dané problematice a dokázat i ústně formulovat úkoly zadané v hodině a zásady správné hry. Ne vždy se dařilo všechny tyto požadavky dostatečně prakticky realizovat - to v případě prstových motorických dovedností. Ve struktuře sledované výuky bylo jinak důležitěmu nácviku hry stupnic a akordů věnováno příliš mnoho času na úkor další látky.

Škola vyšla vstříc zájmu žákyně o studium hry na saxofon (zapůjčen sopránový nástroj). Žákyně projevila výraznou motivaci ke hře na nástroj. Individuální studijní plán dostatečně zohledňuje požadavky na rozvoj nástrojových dovedností a hudebních schopností se zřetelem ke specifikce nástroje a zájmům žákyně (klasika, evergreeny, swing). Dosažená úroveň rozvoje nástrojových dovedností odpovídala 2. ročníku studia. Učitel však poněkud podcenil nutné bližší objasnění významu pravidelného domácího studia hry stupnic a akordů. Efektivní bylo využití hudebního materiálu s nahaným rytmickým a harmonickým doprovodem. Žákyně je zařazena do hry v malém instrumentálním souboru.

Výuka hry na klarinet a saxofon měla spíše nadprůměrnou úroveň.

Hra na trubku

Nároky učitele na hru žáka ve větším nástrojovém rozsahu (odpovídající osnovám vzhledem k danému ročníku) nebyly podloženy dostatečně cílevědomým nácvikem hry s omezováním tlaku na rty. Nebyla zařazována cvičení retní vazby, případně jiná intervalová, prstová a stupnicová cvičení. To se nepříznivě odráželo ve způsobu tvoření tónu zvláště ve vyšší nástrojové poloze a v úrovni intonace. Potřebné lehkosti hry nebylo pak možné dosáhnout při nácviku přednesové skladby. Ve střední poloze se však postupně rozvíjí esteticky kvalitní tón. Nová látka byla učitelem částečně předebrána, ale nebyla blíže připravena pro domácí cvičení. Chybí metodicky promyšlenější postup pro progresivnější rozvoj nástrojových a tím i hudebních dovedností žáka. Kladem bylo důsledné vyžadování hry stupnic a akordů z paměti a zapojení žáka do muzicírování v malé instrumentální skupině.

Výuka hry na trubku měla průměrnou úroveň.

Hra na bicí nástroje

Předmět je vyučován na velmi dobré odborné úrovni. Výuka vychází z vhodné vybrané literatury pro bicí nástroje. Látka je v hodině dostatečně procvičována. Učitel se žákem v průběhu celé výuky efektivně spolupracoval, odborně jej vedl a motivoval ke zvládnutí obtíží hry. Ty se zatím nejvíce projevily v souhře rukou a udržení

pravidelného tempa při hře na malý buben. Dosud osvojené dovednosti žák dále uplatňuje a rozvíjí v malém instrumentálním souboru.

Výuka hry na bicí nástroje měla spíše nadprůměrnou úroveň.

Hra na akordeon

Výuka probíhala ve velmi příznivé atmosféře komunikace a spolupráce učitelky se žáky. Byly respektovány jejich individuální dispozice a míra talentu. V souladu s požadavky osnov byly ve vzájemné návaznosti a propojenosti cílevědomě rozvíjeny nástrojové a muzikální dovednosti a schopnosti žáků. Tomu účinně napomáhala učitelka hojným využíváním nástroje, procvičováním látky a nácvikem nového úkolu v hodině, hrou se žáky v duetu. U žáka 2. ročníku bylo zaznamenáno ne zcela správné držení pravé ruky. Dobře je plánován hudebně rozmanitý výběr akordeonové literatury. Žáci jsou pravidelně hodnoceni, motivačně pozitivní vliv měla i příprava k předvánočnímu vystoupení.

Výuka hry na akordeon měla výraznou převahu pozitiv.

Hra na kytaru

Výuka probíhala v klidné, příjemné atmosféře. Studijní látka je dobře plánována s využitím výběru vhodných skladeb z nových sbírek pro kytaru. Názorné ukázky hry učitelkou, procvičování problémových částí a příprava nových skladeb pro domácí cvičení, důsledné pěstování správných základních návyků, to vše bylo kladem výuky. Dílčí nedostatky se projevily v rytmické nedůslednosti (zvláště při hře technicky obtížnějších částí skladeb).

Ve výuce hry na kytaru byla zaznamenána dílčí pozitiva nad běžnou úroveň.

Přípravná hudební výchova a hudební nauka

V přípravné hudební výchově byly voleny hravé metody a formy práce. Formou pěveckých činností, rytmizovaných říkadel, hudebně-pohybových her a využitím pracovních listů získávali žáci požadované znalosti, které byly vyvozovány z praktického hudebního prožitku. Žáci byli aktivní, měli velmi dobré znalosti, činnosti v hodině vykonávali s chutí. Volené písně odpovídaly hlasovým dispozicím žáků, citlivě byl volen způsob jejich rytmického doprovodu na vybrané orffovké nástroje, fundovaný a citlivý byl i klavírní doprovod učitelky.

Ve výuce hudební nauky byla pozitivní pracovní atmosféra. Všechny požadované teoretické znalosti byly důsledně vyvozovány z hudebního materiálu, byly rovněž vhodně procvičovány. Hodiny byly velmi dobře připraveny a členěny, znalosti a hudební dovednosti (pěvecké, intonační, sluchové, rytmické) žáků odpovídaly požadavkům osnov.

Sledovaná výuka v obou předmětech měla nadprůměrnou úroveň.

Souborová hra

Pro výuku byl charakteristicky vhodně vybraný a upravený notový materiál pro folklórní soubor netradičního složení (housle, klarinety, akordeon, zpěv). Žáci pracovali se zájmem, byli motivováni k vyjádření obsahu skladeb, dobře reagovali na pokyny vyučujících, společné muzicírování je těšilo.

K dobrým postupům při práci souboru jistě přispívá i praxe učitelů a jejich stálé aktivity v tomto hudebním žánru.

Výuka souborové hry má nadprůměrnou úroveň.

Výtvarný obor

Byla sledována výuka ve dvou věkově odlišných třídách. Žáci pokračovali nebo dokončovali práci s modelovací hlinou v keramickém pojetí.

V obou skupinách bylo patrné systematické a důsledné vedení žáků při práci s daným materiálem. Podle svého věku žáci pochopili nutnost zjednodušeného podání, určité stylizace i jednoduché barevnosti, projevovali zručnost a dobré pracovní návyky. Ze zaujetí žáků lze soudit, že byli při zahájení práce vhodným způsobem motivováni, pochopili výtvarný záměr. V průběhu výuky byli žáci povzbuzováni a nenásilným způsobem usměrňováni, dostávali podněty k další práci.

V průběhu výuky byla v obou skupinách příznivá tvořivá atmosféra vzájemného respektování a sympatií mezi žáky a učiteli. V nižší třídě příznivou atmosféru pohody ještě umocňoval mateřsky chápající přístup učitelky.

Výuka byla hodnocena jako nadprůměrná.

Literárně dramatický obor

V průběhu výuky v dramatickém oboru byla sledována příprava vánočního pásma na základě klasického textu. Při individuální práci se žáky dbala vyučující na kulturu mluvního projevu, vhodným způsobem byli žáci vedeni k vědomému uplatňování výrazových prvků přednesu. Pomocí dramatické hry si žáci vytvářeli vlastní vztah k textu. Konkrétní prožitek jim pomáhal pochopit literární předlohu, přistupovat k textu bezprostředně a invenčně.

Mezi žáky a učitelkou i mezi žáky navzájem byl patrný vztah podnětné spolupráce, vzájemného respektování a porozumění. Žáci se účastnili nácvičku s chutí, společná tvořivá práce je těšila.

Výuka byla hodnocena jako nadprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Základem dobrých vztahů mezi žáky a pedagogy i mezi dalšími pracovníky školy jsou zásady zakotvené ve školním řádu. Pozitivně působí na žáky prostředí školy.

Vliv prostředků uměleckého vzdělávání na formování hodnotových orientací a postojů žáků byl sledován v individuální i v kolektivní výuce. Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti za samostatnou kvalitní domácí přípravu i za své výkony na veřejnosti, k citlivé vzájemné komunikaci.

Výsledky učení žáků se pozitivně promítají např. v dobrých výsledcích v soutěžích:

- v soutěži vyhlášené MŠMT ČR pro školní rok 1997/98 získali ocenění:
 - v hudebním oboru v okresním kole v sólovém zpěvu 4 žáci, v komorní hře 3 soubory (1 postoupil do oblastního kola a obsadil 3. místo),
 - v literárně dramatickém oboru v sólové recitaci 7 žáků (z toho 2 s postupem do oblastního kola),
- v regionální přehlídce dětských recitačních, divadelních a loutkářských souborů v Plzni získala škola diplom za objevnou dramaturgii,
- v soutěži plzeňské konzervatoře pro žáky ZUŠ byli oceněni 2 žáci dechového oddělení - 1. a 2. místo,
- ve výtvarné a literární soutěži „Závislost a já 98“ (Brno) obsadili svými pracemi žáci školy všechny tři kategorie,
- v soutěži „For habitat“ Plzeň byli oceněni 4 žáci výtvarného oboru.

Každoročně jsou nejtalentovanější žáci s vyhraněným zájmem připravováni k přijímacím zkouškám na vyšší typ umělecké nebo pedagogické školy:

- ve školním roce 1996/97 byli přijati 3 žáci - 1 na konzervatoř do Prahy, 1 na SSUPŠ Plzeň - obor umělecké kovářství, 1 na AVU Praha,
- ve školním roce 1997/98 byli přijati 3 žáci - 2 na pedagogické fakulty (Hv), 1 na keramický obor v Horní Bříze,
- letos je jedna žákyně literárně dramatického oboru připravována k talentové zkoušce v brněnské konzervatoři.

Folklórní soubor „Máječek“ má ve škole dlouholetou tradici, dosahuje velmi dobrých výsledků, které mohl zúročit natočením audiokazety a častou úspěšnou reprezentací školy.

Škola pozitivně ovlivňuje rozvoj osobností žáků, výsledky vyučování ve škole mají výraznou převahu pozitiv.

7 Výroční zpráva

Výroční zpráva školy za školní rok 1997/98 je zpracována v souladu s § 17e odst. 2 zákona č. 139/1995 Sb. Její obsah podrobně vypovídá o činnosti školy v uplynulém školním roce, hodnotí práci jednotlivých tříd a oddělení ve všech oborech školy, v závěrech stanovuje koncepční záměry a cíle pro příští školní rok.

Součástí je Výroční zpráva o hospodaření základní umělecké školy, která odpovídá požadavkům § 17e odst. 3 zákona č. 139/1995 Sb.

Úroveň zpracování výroční zprávy školy lze hodnotit jako nadprůměrnou.

8 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost

Součástí uměleckého vzdělávání ve škole je veřejná prezentace výsledků učení žáků. Škola vykázala v loňském školním roce 36 veřejných vystoupení žáků - byly to především pravidelné třídní předehrávky a společná vystoupení žáků jednotlivých oddělení, koncerty pro ZŠ Vejprnice, výchovné koncerty pro MŠ Nýřany, Zbůch a Tlučnou, koncerty pro důchodce, vystoupení komorních sdružení v plzeňských Masných krámech a sólisty (hráče na trubku) na koncertu vítězů mladých talentů v DJKT, výstavy prací žáků výtvarného oboru, vystoupení žáků literárně dramatického oboru pro MŠ a rodiče a další akce.

V prosinci letošního roku se v průběhu konání inspekce připravoval folklórní soubor i žáci jednotlivých tříd na předvánoční koncerty ve Zbůchu, Vejprnicích, Městě Touškově a folklórní soubor také na koncert pro malé pacienty dětského oddělení Fakultní nemocnice Plzeň.

Žáci hudebního a výtvarného oboru vystoupí a předají dárky důchodcům v Domu s pečovatelskou službou v Nýřanech, výtvarný a literárně dramatický obor připravuje pro rodiče den otevřených dveří. V prosinci 1998 předvedou výsledky své práce žáci všech oborů celkem na 12 akcích školy.

V tomto školním roce škola organizačně zajišťuje okresní kola soutěží vypsaných MŠMT ČR pro hru na klavír, housle, formou výstavy pro výtvarný obor, pro recitaci v literárně dramatickém oboru.

Skladba dalších aktivit, které umožňují prezentovat výsledky učení žáků, má nadprůměrnou úroveň.

ZÁVĚRY

Ve škole jsou méně příznivé prostorové podmínky vzhledem k umístění výuky I. stupně ZŠ do tří odborných učeben ZUŠ. V budově chybí i dostačující skladovací prostory. Vybavení učebními pomůckami odpovídá potřebám školy.

Na základě kvalitního personálního zajištění výuky vykazuje škola velmi dobrou úroveň a výsledky učení žáků. Jednotlivé obory úspěšně spolupracují. Učební osnovy jsou plněny.

Další aktivity jsou významnou součástí působení školy, ovlivňují kulturní život v místech působení ZUŠ.

Podmínky a průběh výchovně-vzdělávací činnosti ve škole mají spíše nadprůměrnou úroveň.

Razítko ČŠI Plzeň-město

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmuMarie Kučerová v.r.....

členové týmuJindřich Bešťák v.r.....

.....Marcela Šimková v.r.....

V Plzni dne 17. prosince 1998

Přílohy: nejsou

Inspekční zprávu jsem převzala dne 22. 12. 1998.....

razítko ZUŠ Nýřany

Podpis ředitelky školy Vladislava Šrámková v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	29. 12. 1998	326/98
Školský úřad:	29. 12. 1998	327/98

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
22. 12. 1998	-----	žádné připomínky